

คำชี้แจง

การปรับปรุงดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด ปีฐาน 2558

กระทรวงพาณิชย์ โดยกองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้าสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดเผยแพร่เป็นประจำทุกเดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดภาวะค่าครองชีพของประชาชนและอัตราเงินเฟ้อของแต่ละจังหวัด ซึ่งได้มีการพัฒนาปรับปรุงฐานการคำนวณเงินเฟ้อ เป็นประจำต่อเนื่องทุกๆ 4 - 5 ปี โดยกองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด ดังนี้

ปีฐาน	ปีที่จัดทำ	ดำเนินการจัดทำใหม่ (จังหวัด)	ปรับปีฐาน (จังหวัด)	ปรับโครงสร้างน้ำหนักรายการสินค้า (จังหวัด)
2541	2543	18	-	-
2545	2547	57	18	18
2550	2552	-	75	-
2554	2556	1	75	75
2558	2560	1	76	76

หมายเหตุ : ปีฐาน 2550 มีการปรับปีฐานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการปรับโครงสร้างน้ำหนักรายการสินค้า

ในปี 2560 กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงปีฐานการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด จากปีฐาน 2554 เป็นปีฐาน 2558 โดยใช้ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนปี 2558 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงสร้างน้ำหนักค่าใช้จ่ายและรายการสินค้าปี 2558 เพื่อให้ดัชนีมีความทันสมัย สอดคล้องกับรูปแบบการบริโภคที่เป็นปัจจุบัน และเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลซึ่งประเทศส่วนใหญ่มีการปรับฐานการคำนวณเงินเฟ้อเป็นประจำทุก 4 -5 ปี และเป็นไปตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการจัดทำดัชนี ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ และหน่วยงานที่นำข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภคไปใช้ประโยชน์

การดำเนินการ กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดชุดใหม่และเริ่มใช้ปีฐาน 2558 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2560 ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างและน้ำหนักรายการสินค้าพื้นที่แหล่งจัดเก็บข้อมูลและตัวอย่างสินค้าของจังหวัด 77 จังหวัด เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน และรูปแบบการใช้จ่ายของครัวเรือนรวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด ปีฐาน 2558

1.1 การปรับปรุงลักษณะของครัวเรือนดัชนี

- ที่ตั้งของครัวเรือน

ที่ตั้งของครัวเรือน : กำหนดที่ตั้งครัวเรือนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

- ขนาดของครัวเรือน

ขนาดของครัวเรือน: สมาชิกในครัวเรือน 1 - 5 คนต่อครัวเรือนตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2558 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

- รายได้ประจำของครัวเรือน

การกำหนดรายได้ของครัวเรือนดัชนีคำนึงถึงความครอบคลุม (Coverage) และความกลมกลืนของรูปแบบในการบริโภค (Homogeneity) ของครัวเรือนดัชนีในจังหวัดนั้น ๆ โดยในการกำหนดรายได้ขั้นสูงสุดของครัวเรือนดัชนีได้ตัดครัวเรือนในกลุ่มเดไซล์ที่ 10 ออกไป เนื่องจากผู้บริโภคกลุ่มนี้มีรายได้และรูปแบบในการบริโภคที่แตกต่างจากผู้บริโภคกลุ่มอื่นมากสำหรับการกำหนดกรอบรายได้ขั้นต่ำของครัวเรือนดัชนีจะนำข้อมูลค่าแรงขั้นต่ำมาพิจารณาประกอบด้วยโดยตัดครัวเรือนในกลุ่มเดไซล์ที่ 1 - 2 ออกไปด้วย เพื่อให้กลุ่มรายได้ของครัวเรือนสะท้อนการครองชีพของผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับครัวเรือนดัชนี ในปีฐาน 2558 ได้กำหนดรายได้ไว้ตั้งแต่ช่วงรายได้ในกลุ่มเดไซล์ที่ 3 - 9 ของแต่ละจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มครัวเรือนดัชนีมีรายได้อยู่ในระดับเดียวกัน และเพื่อให้ได้รูปแบบการใช้จ่ายในการบริโภคที่ใกล้เคียงกันของครัวเรือน

หมายเหตุ : ในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค เดไซล์ หมายถึง การแบ่งกลุ่มรายได้ของครัวเรือนที่มีการเรียงข้อมูลเป็น 10 กลุ่มเท่า ๆ กัน

1.2 การปรับปรุงน้ำหนัก (Weight) และรายการสินค้า

การปรับปรุงน้ำหนักและรายการสินค้า เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด โดยการกำหนดรายการสินค้าและบริการที่เป็นตัวแทนสำหรับการคำนวณดัชนี ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อกำหนดน้ำหนักค่าใช้จ่ายให้กับแต่ละรายการสินค้าตัวแทนที่ครัวเรือนบริโภคอุปโภค ซึ่งจะแสดงถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้น ๆ

2. การปรับปรุงรายการสินค้า

รายการสินค้าที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดปีฐาน 2558 มีการเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการนั้น ๆ จากผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในด้านการบริโภคสินค้าและบริการปี 2558 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และนำมาปรับปรุงโครงสร้างรายการสินค้าสำหรับจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคปีฐาน 2558

จากการดำเนินการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัดที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างรายการสินค้าและปีฐานไปแล้ว 3 ครั้ง คือปีฐาน 2545 , 2550 และปี 2554 ตามลำดับ และในครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างรายการสินค้าและปีฐาน โดยใช้ปี 2558 เป็นปีฐาน ซึ่งมีรายละเอียดจำนวนรายการสินค้าและบริการ ดังนี้

จำนวนรายการสินค้าและบริการ สำหรับจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรายการ (ปีฐาน)				
		2541	2545	2550	2554	2558
1	กรุงเทพมหานคร	-	-	-	-	333
2	สมุทรปราการ	-	261	261	517	269
3	นนทบุรี	-	249	249	315	318
4	ปทุมธานี	-	266	266	263	301
5	พระนครศรีอยุธยา	230	253	253	285	303
6	อ่างทอง	-	245	245	310	290
7	ลพบุรี	-	224	224	253	297
8	สิงห์บุรี	217	240	240	295	298
9	ชัยนาท	-	262	262	294	284
10	สระบุรี	-	235	235	275	284
11	ชลบุรี	234	262	262	245	292
12	ระยอง	-	228	228	277	303
13	จันทบุรี	230	278	278	296	303
14	ตราด	-	228	228	283	291
15	ฉะเชิงเทรา	-	213	213	283	301
16	ปราจีนบุรี	-	235	235	286	298
17	นครนายก	-	216	216	258	285
18	สระแก้ว	-	234	234	254	297
19	ราชบุรี	223	277	277	266	292
20	กาญจนบุรี	-	260	260	275	298
21	สุพรรณบุรี	-	192	192	269	313
22	นครปฐม	-	274	274	278	310
23	สมุทรสาคร	-	246	246	274	310
24	สมุทรสงคราม	-	236	236	283	298
25	เพชรบุรี	-	213	213	271	296
26	ประจวบคีรีขันธ์	-	238	238	262	308
27	นครราชสีมา	231	254	254	260	280
28	บุรีรัมย์	-	241	241	247	273
29	สุรินทร์	213	245	245	247	274
30	ศรีสะเกษ	211	237	237	217	270
31	อุบลราชธานี	223	237	237	212	241
32	ยโสธร	-	230	230	198	249
33	ชัยภูมิ	-	238	238	234	276
34	อำนาจเจริญ	-	228	228	253	265
35	บึงกาฬ	-	-	-	232	296

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรายการ (ปีฐาน)				
		2541	2545	2550	2554	2558
40	หนองคาย	220	264	264	244	297
41	มหาสารคาม	-	227	227	264	291
42	ร้อยเอ็ด	-	255	255	236	249
43	กาฬสินธุ์	-	238	238	220	242
44	สกลนคร	-	230	230	227	251
45	นครพนม	-	249	249	254	285
46	มุกดาหาร	-	226	226	247	267
47	เชียงใหม่	199	254	254	279	251
48	ลำพูน	-	252	252	266	280
49	ลำปาง	-	208	208	246	283
50	อุตรดิตถ์	-	221	221	265	297
51	แพร่	-	214	214	256	278
52	น่าน	-	236	236	267	291
53	พะเยา	-	231	231	222	240
54	เชียงราย	234	266	266	256	278
55	แม่ฮ่องสอน	-	243	243	227	299
56	นครสวรรค์	246	248	248	270	309
57	อุทัยธานี	-	217	217	261	273
58	กำแพงเพชร	-	271	271	275	287
59	ตาก	-	236	236	250	288
60	สุโขทัย	-	247	247	271	292
61	พิษณุโลก	216	278	278	266	303
62	พิจิตร	-	237	237	258	301
63	เพชรบูรณ์	-	210	210	225	292
64	นครศรีธรรมราช	-	250	250	301	334
65	กระบี่	-	248	248	245	301
66	พังงา	-	242	242	267	291
67	ภูเก็ต	225	252	252	245	279
68	สุราษฎร์ธานี	225	242	242	280	315
69	ระนอง	-	250	250	269	291
70	ชุมพร	-	255	255	255	323
71	สงขลา	239	265	265	281	307
72	สตูล	-	239	239	237	301
73	ตรัง	-	223	223	276	302
74	พัทลุง	-	259	259	264	273

จำนวนรายการสินค้าและบริการ สำหรับจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรายการ (ปีฐาน)				
		2541	2545	2550	2554	2558
36	หนองบัวลำภู	-	228	228	242	288
37	ขอนแก่น	247	262	262	249	278
38	อุดรธานี	-	220	220	263	276
39	เลย	-	236	236	242	264

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรายการ (ปีฐาน)				
		2541	2545	2550	2554	2558
75	ปัตตานี	-	259	259	220	257
76	ยะลา	-	236	236	291	321
77	นราธิวาส	-	196	196	231	269

หมายเหตุ ในปีฐาน 2558 กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการจัดทำน้ำหนักและดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัด กรุงเทพมหานคร (ไม่รวมปริมณฑล) เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งจังหวัด

2.1 การปรับปรุงหมวดสินค้าและบริการ

โครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภค ประกอบด้วย 7 หมวด ดังนี้

- 1) หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- 2) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
- 3) หมวดเคหสถาน
- 4) หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
- 5) หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร
- 6) หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนา
- 7) หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

รายการสินค้าต่างๆ ในหมวดย่อยได้ปรับปรุงตามโครงสร้างการจำแนกรายการสินค้าและบริการตามวัตถุประสงค์ (Classification Of Individual Consumption by Purpose : COICOP) ซึ่งกำหนดโดยองค์การสหประชาชาติสำหรับให้ประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของตนและเพื่อให้การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคของแต่ละประเทศมีมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบหมวดสินค้าต่างๆ ของแต่ละประเทศได้ชัดเจน

2.2 การปรับปรุงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล

ปีฐาน 2558 ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ 77 จังหวัด 153 อำเภอ และ 14 ตลาด ดังนี้

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ/ตลาด
1	กรุงเทพมหานคร	14 ตลาด
2	สมุทรปราการ	3 อำเภอ
3	นนทบุรี	3 อำเภอ
4	ปทุมธานี	3 อำเภอ
5	พระนครศรีอยุธยา	2 อำเภอ
6	อ่างทอง	2 อำเภอ
7	ลพบุรี	2 อำเภอ
8	สิงห์บุรี	2 อำเภอ
9	ชัยนาท	2 อำเภอ

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ/ตลาด
10	สระบุรี	2 อำเภอ
11	ชลบุรี	2 อำเภอ
12	ระยอง	2 อำเภอ
13	จันทบุรี	2 อำเภอ
14	ตราด	2 อำเภอ
15	ฉะเชิงเทรา	2 อำเภอ
16	ปราจีนบุรี	2 อำเภอ
17	นครนายก	2 อำเภอ
18	สระแก้ว	2 อำเภอ
19	ราชบุรี	2 อำเภอ
20	กาญจนบุรี	2 อำเภอ
21	สุพรรณบุรี	2 อำเภอ
22	นครปฐม	2 อำเภอ
23	สมุทรสาคร	2 อำเภอ
24	สมุทรสงคราม	2 อำเภอ
25	เพชรบุรี	2 อำเภอ
26	ประจวบคีรีขันธ์	2 อำเภอ
27	นครราชสีมา	2 อำเภอ
28	บุรีรัมย์	2 อำเภอ
29	สุรินทร์	2 อำเภอ
30	ศรีสะเกษ	2 อำเภอ
31	อุบลราชธานี	2 อำเภอ
32	ยโสธร	2 อำเภอ
33	ชัยภูมิ	2 อำเภอ
34	อำนาจเจริญ	2 อำเภอ
35	บึงกาฬ	2 อำเภอ
36	หนองบัวลำภู	2 อำเภอ
37	ขอนแก่น	2 อำเภอ
38	อุดรธานี	2 อำเภอ
39	เลย	2 อำเภอ
40	หนองคาย	2 อำเภอ
41	มหาสารคาม	2 อำเภอ
42	ร้อยเอ็ด	2 อำเภอ
43	กาฬสินธุ์	2 อำเภอ
44	สกลนคร	2 อำเภอ
45	นครพนม	2 อำเภอ
46	มุกดาหาร	2 อำเภอ
47	เชียงใหม่	2 อำเภอ
48	ลำพูน	2 อำเภอ

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ/ตลาด
49	ลำปาง	2 อำเภอ
50	อุตรดิตถ์	2 อำเภอ
51	แพร่	2 อำเภอ
52	น่าน	2 อำเภอ
53	พะเยา	2 อำเภอ
54	เชียงราย	2 อำเภอ
55	แม่ฮ่องสอน	2 อำเภอ
56	นครสวรรค์	2 อำเภอ
57	อุทัยธานี	2 อำเภอ
58	กำแพงเพชร	2 อำเภอ
59	ตาก	2 อำเภอ
60	สุโขทัย	2 อำเภอ
61	พิษณุโลก	2 อำเภอ
62	พิจิตร	2 อำเภอ
63	เพชรบูรณ์	2 อำเภอ
64	นครศรีธรรมราช	2 อำเภอ
65	กระบี่	2 อำเภอ
66	พังงา	2 อำเภอ
67	ภูเก็ต	2 อำเภอ
68	สุราษฎร์ธานี	2 อำเภอ
69	ระนอง	2 อำเภอ
70	ชุมพร	2 อำเภอ
71	สงขลา	2 อำเภอ
72	สตูล	2 อำเภอ
73	ตรัง	2 อำเภอ
74	พัทลุง	2 อำเภอ
75	ปัตตานี	2 อำเภอ
76	ยะลา	2 อำเภอ
77	นราธิวาส	2 อำเภอ

กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
เมษายน 2560